

(die op haar
nse en indone-
Vereldraad van
der ons — dit
(ook „oecume-
oproepen, dan
het z n-
rken, die
iraad zèg-
lledig ge-

r Dijk, dr Aal-
kwam de aan-
raad tot stand,
hebben enke-
stem laten hol-
aan de I.Z.R.
konden weten,
bewind van dr
leus: wat 't
lier in Holland
id? In Indone-
rs; en het was

gebonden ker-
tegen aanslui-
sluiting bij de
daaruit direct
breken met de
C.C.C. zou de-
waarden, zolang
s vandaag ge-
if tot vorming
van een breuk
nachten. Merk-
s niets van de
n de gebonden
feit doet zich
lka bereikt om
che samenwer-
hij zelf zich in
n Indonesia het

komen de oecu-
menen vóór en
zijn nu echter
(Bavinck e.a.)
n en wijzen op
ng volgt bij de
raden in Indo-
Ja, zeggen zij,
en dus breekt
kunnen wij in
nt de kerken
an wel ergens
n zijn dan uit-
iden als we in
s nu eens geen
thans voor de
oet door-
e samen-

jaren gebeurd
weer eens ach-
nen de redena-
niet verliezen,
i; stel je voor,
s we toch niet
s; Java is wel
eldkerk waard;
gen moeilijkhe-
s gans anders,
enwerking niet,
ieten te zijn; ze
miljoenen protes-
t, dat men op
de oude voet

zich voordoet,
kerken in de

, e.a. dan?

i, dat men de
met bevriende
raad-propagan-
n Gereformeer-
pe.

dr Praamama
C. zoeken. Ge-
of tegen hier-
ekant tegen de
it Me Intire in
t. Hoe kan de
ls lid der syn.
als secretaris
ds apostel uit-
ro-Wereldraad-

re naar wat we
an syn. zijde is
t op heden, ook
een enkel woord

gezinde kerkgenoot van dr P., prof. dr Bavinck, straks
Zuid-Afrika zal instrueren). Hoe kan de I.C.C.C. ge-
tuigen tegen compromis, terwijl ze zich bedient van
nederlanders, die kerkelijk het ene compromis na het
andere, juist in oecumenisch opzicht sluiten?

Want dát is het toch, dat ons verdriet, dat ons zulk
een pijn doet: de ja-en-neen-houding wordt aange-
nomen. Enerzijds mooie uitspraken tegen de oecumene.
Maar dat is voor een deel façade. De (zendings-)wer-
kelijkheid is totaliter alliter. Ja, men hoeft niet naar
het soepele Indonesië te gaan. Ook hier te lande kan
men vele kanten uit. Men gaat nog wel niet zo ver als
Thijs Booy, maar volgt hem op een afstand.

De Here verlosse Nederland van deze halfslachtig-
heid.

In het laatste nummer van „Getrouw“²⁾ schrijft
W(arnaar) de volgende zin: „De verwarde en ver-
moede wereld van vandaag..... heeft behoefte aan
een klaar en helder getuigenis, dat niet alleen weer-
klinkt achter gesloten deuren, maar dat uitgaat in
de gehele wereld, hoorbaar en verstaanbaar voor
ieder mens, die houvast en redding zoekt“.

De heer Warnaar kan nu misschien verstaan, waar-
om onze kerken niet bepaald happig op samenspreking-
achter-gesloten-deuren zijn. En hij zal zich wel scha-
men over de abracadabra-uitspraken van zijn synodes
inzake verbond en doop. En hij zal wel gaarne breken
met de synode-scholastiek der laatste jaren, die noch
voor de zending, noch voor de evangelisatie enige be-
tekenis heeft. Hij zal, als hij staat voor zijn woord,
ook een gruwel hebben aan de januskoppige houding
van zijn kerken inzake Wereldraad en Zendingsraad.
Ja, als hij zijn woorden beleven gaat, gaat het nu voor
hem (en allen, die met hem iets van oecumenische ge-
varen zien) er op of er onder: Breekt de syn-
ode niet met de Int. Zendings-
raad etc., dan kan het enige ant-
woord zijn: Vrijmaking. Waartoe de pres-
byterianen te verheerlijken, die in een dergelijke situ-
atie zich ook vrijmaakten, en zelf niet dezelfde stap
te doen? Zulk een daad zou een getuigenis zijn in Ne-
derland en de reformatie ongemeen bevorderen.

Ons, vrijmaakten, gaat het maar niet — is het
nog nodig dit te accentueren? — om een „leergeschied“.
Het gaat ons om de heerschappij van Hem, Wiens ja
ja is. Men kan niet Hem dienen en het kerkpolitieke
compromis steunen.

VAN DER WAAL.

²⁾ Getrouw, officieel orgaan van de I.C.C.C., Aug. 1952.

Boekbespreking

Met wijdgeopende ogen.....!
en nochtans verblind!
Open brief aan Ds W. S. Hugo van Dalen,
door Ds H. Retel, Oosterbaan & Le
Cointre N.V., Goes.

Zoals bekend, is Ds Hugo van Dalen in Rusland
gewoest om deel te nemen aan het „vredes-congres
der Russische kerken“, heeft hij van zijn bevindin-
gen verslag uitgebracht in het communistische orgaan
„De Waarheid“ (zo alleen, schreef hij, wist hij zeker,
dat zijn artikelen ongerept zouden blijven) en is hij
teruggekeerd met een kostbaar geschenk, hem toe-
gedacht door de Patriarch van de Russische kerk „uit
waardering voor zijn kerkelijke vrede-missie“: een
prachtig gouden kruis met edelgesteenten uit de Oeral.
Ds Hugo van Dalen, die in Rusland grote ogen op-
zette (niet alleen „wijdgeopende“ gelijk hij zelf schreef)
is van mening, dat in de Sovjet-Unie het Christendom
in praktijk is gebracht, dat daar geloofsvervolgung on-
bekend is, en dat men daar, vredelievend en cultuur-
verrijkend, alleen maar wenst, rustig een Christen te
zijn.

De predikant van de gebonden kerk te Colijnsplaat,
Ds H. Retel, staat nu zijn plaatselijke Ned. Herv. col-
lega te woord. Hij doet dat op de hem eigen vriende-
lijke, rustige, en naar ik meen voor alle niet-star-be-
vooroordeelden, tevens op overtuigende wijze. Gaarne
beveel ik de lezing van dit geschrift aan.

Eén opmerking. Ds Retel mag de vriendelijkheid niet
te ver drijven. Hij doet dat m.i. in deze regels:

„Het is verre van mij, dat ik er behagen in zou
hebben, als de vrede in de plaatselijke Herv. Kerk te
Colijnsplaat verstoord wordt. Van harte kan ik er mij
in verblijden, dat elke Zondag velen in Colijnsplaat
naar de Herv. Kerk gaan met de begeerte de verkondig-
ding van het Woord des Heren te horen.“

Dit gaat te ver.

Want ik geloof niet, dat men verblind kan zijn ten
aanzien van het communisme (en dus ten aanzien van
't Christendom) en dan toch 's Zondags 't Woord Gods
kan verkondigen. Maakt men door dergelijke vriende-
lijkheid de blinden van de blinde leidsman los? Kan
een Christen echt blij zijn als hij ziet, dat het volk
zich schaart onder de prediking van iemand, die zich
herder in Gods kerk noemt, doch bezig is de mensen
aan de meest verbitterde kerk-vijand uit te leveren?
En moet men niet veeleer wenen dan blij zijn, dat zij,
die begerig zijn de verkondiging van Gods Woord te
horen, stenen krijgen voor brood?

BAAS SCHUIL OVER HET GENADEVERBOND

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Hij was een singulier man.
Singulier in alles.
Singulier ook daarin, dat hij het zelf nooit gewe-
ten heeft.

Een deftig man.
Des Zondags heb ik hem nooit anders dan in ge-
klede jas en met hoge hoed ter kerk zien gaan. Zo
gingen er in die dagen maar twee, Dominee en hij.
Hij heeft het het langste volgehouden. Want toen
Dominee de geklede jas voor het jacquet eerst en
voor een zwart colbert had ingeruild en voor de hoge
hoed een zwarte gleufhoed had aangeschaft bleef hij
trouw aan de oude stijl.

Een deftig man.
Wanneer meester op school vertelde van Jan
Arends, de mandemaker van Alkmaar, die lekepredi-
ker uit de grote Reformatietijd, dan moest ik altoos
aan hem denken.

Want hij was ook mandenmaker.
En een prediker bij de gratie Gods.
Al heeft hij nooit een preekstoel onder de voeten
gehad.

En al „preekte“ hij nooit.
Maar hij had altoos een goed woord. Zelfs wij, kwa-
jongens, die we waren, luisterden altoos graag naar
hem. Wat mocht hij graag vertellen uit de dagen van
de Doleantie, toen de vrijgemaakte gemeente in de
eerste tijd samen kwam in zijn mandenmakerswerk-
plaats, meestal onder het gehoor van een ander sin-
gulier man, een koffiebrander uit een nabije stad.
Die werkplaats is een tijdlang de „schuilkerk“ der
dolerenden geweest.

Een schuilkerk in meer dan één zin.
Ze school weg achter een huizenrij.
Maar ze mocht haar naam ook dragen naar haar
bezitter: Baas Schuil.

Zo heette hij.
Als iemand hem vroeg naar zijn naam, dan kon
het gebeuren, dat hij ten antwoord gaf: Die staat
in Psalm 143:9: „Bij U SCHUIL ik“.

Inderdaad: daar stond Baas Schuil.
In die vier woorden was heel zijn leven getekend.

✱

Baas Schuil kende zijn Bijbel als weinigen. Die had
hij stuk gelezen. De grondslag voor die bijbelkennis
was gelegd op de Jongelingsvereniging. Daar hadden
zij, in de tijd vóór de oprichting van de Bond, toen
de methodiek nog niet uitgevonden was en leidraad-
schrijvers nog niet aan de touwtjes trokken, jaren
lang voor de pauze de Bijbel bestudeerd. Met de kant-
tekeningen. Dat kon je altijd nog aan Baas Schuil
merken. Hij had wekelijks De Heraut gespeld. Van Ba-
vinck wel het een en ander gelezen. Maar als de men-
sen op het huisbezoek aan ouderling Schuil wat vro-
gen, dan zei hij zelden, hoezeer hij Kuyper ook eerde,
„Kuyper zegt“, maar bijna steevast: „De HERE
zegt“. Dat was wijs van Baas Schuil. Dat was pas-
toraal. Hem is nooit overkomen, wat een andere ambts-

Ben ik te scherp? Ik geloof het niet. Ds Retel citeert
o.a. de volgende uitspraak van Ds Hugo van Dalen:
„Als gelovige ben ik er van overtuigd, dat zich tus-
sen de geschiedenis van God en de geschiedenis van
de Mens (verander, zetter, s.v.p. de hoofdletter niet)
een speelruimte bevindt. Vandaag is onze wereld,
onze Kerk, geheel West-Europa en ook zeer in het
bijzonder het Sowjet-volk met zijn Kerk gesteld in
die speelruimte.“

Dit is niet anders dan wat verdunde Barthiaanse poe-
sas. Tegenover de geschiedenis (!) van God staat de
geschiedenis van de Mens (!), die elkander niet ra-
ken, want er ligt „een speelruimte“ tussen. De beken-
de „spel“-uitvinding van Dr van Niftrik en Dr van
Ruler. Alles wat wij als Christenen in deze wereld
doen, alle Christelijke actie, is maar spel. Geen blij-
vend, vruchtdragend „werk“. God glimlacht er om.
Maar 't heeft voor Hem geen waarde. Hij geeft er
niet om. In die „ruimte“ spelen nu, zegt Ds Hugo van
Dalen: onze wereld, onze „Kerk“, heel West-Europa,
zeer in 't bijzonder het Sowjet-volk met zijn „Kerk“.
Samen-spel. Je brengt van de hele zaak wel niets te-
recht, maar kom, 't is ook maar spel. En vooral het
Sowjet-volk met zijn kerk is een beste speler.

Dat is: de gelijkschakeling. De smadelijke ontoring
van de Koning der Kerk. De loochening van het feit,
dat de Heilige Geest in de lidmaten van Christus'
lichaam hemelse gaven uitgiet. Dat is de dood voor
de Kerk. De dood ook voor alle uiting van christelijk
leven, dat zich richt naar het Woord.

Bilddijck schreef eens (van een leer, die niet half
zo verschrikkelijk was als het Barthianisme):

Wie die gruwelijke belijden
(God vergeef hem, dat hij 't doet)
Zal ik rusteloos bestrijden
Tot mijn laatste druppel bloed.

En hij zei verder aan dat adres geen vriendelijkheden.
De „opmerking“ was wat lang. Ik hoop: niet ge-
heel overbodig.

P. D.

broeder eens geviel, wie, waar hij altoos met Kuyper
schermde op het huisbezoek, pardoos de vraag ge-
steld werd naar analogie van 1 Corinthen 1:13: „Is
Kuyper voor U gekruist? Of zijt gij in Kuypers naam
gedoopt?“ Neen, Baas Schuil vermaande, leerde, we-
derlegde, verbeterde, onderwees in de rechtvaardig-
heid met de Schrift. Hij wist wel, dat deze daartoe
gegeven is „opdat de „mens Gods“ volmaakt zij, tot
alle goed werk volmaakt toegerust“.

Nooit vergeet ik zijn bidden.
Ik heb het slechts eenmaal gehoord.

Het was alles heel simpel.
Maar toen ik het hoorde, begreep ik: deze man
bidt. Nooit vergeet ik hoe vaak ik hem eerbiedig
hoorde zeggen: als het U belieft.

Het laatste gesprek, dat ik met Baas Schuil gehad
heb, liep over het verbond der genade. Het was nu
ruim vijftig jaar geleden. In de dagen, toen de
vragen omtrent de betekenis en de draagwijdte der
belofte weer begonnen op te leven. Ik probeerde
de oude — hij was toen reeds diep in de tachtig —
op dit punt los te krijgen. En het lukte. Hij zei: Daar
zal ik je eens wat van vertellen. Wij hadden, het kan
in eenennegentig zijn geweest, of in tweeënnegentig
— daar wil ik af wezen, een dominee beroepen. Je
weet wel, dominee Die. Toen hij de gemeente in de
tijd van het beroep kwam bezoeken, ben ik met hem
rondgegaan. En 's avonds voor de kerkeraadsvergade-
ring zouden we een boterham eten bij bakker C.
En terwijl vrouw C. het brood klaar maakte en we
samen in de kamer wachtten, zei dominee: Schuil,
mag ik je eens wat vragen? Ik zeg: zeker, dominee,
als ik er een antwoord op weet..... Toen vroeg hij:
kan ik in deze gemeente het verbond preken? Ik zei:
daar moet ik eens even over nadenken. En toen ik
daarover eens even mijn gedachten had laten gaan,
heb ik geantwoord — (en nog zie ik zijn hand, de
kromme wijsvinger vooruit gestoken, gebarend om-
hoog gaan) — Wel, dominee, dat kan altijd en dat
kan overal. Als U 't maar doet zoals Paulus in 1 Corin-
then 10: „En ik wil niet, broeders, dat gij onweten-
de zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren,
en allen door de zee doorgeswoven zijn, en allen in Mozes
gedoopt zijn in de wolk en in de zee, en allen dezelfde
geestelijke spijze gegeten hebben, en allen dezelfde
geestelijke drank gedronken hebben: want zij dronken
uit de geestelijke steenrots die volgde, en de steen-
rots was Christus. Maar — bezwerend ging de hand
omhoog — „Maar in 't merendeel van hen heeft God
geen welgevallen gehad: want zij zijn in de woestijn
ternerd geslagen“.

Het verhaal besluitend voegde hij er nog aan toe:
Zó ligt de zaak, jongen. En als je je daar nu maar
aan houd, dan ga je veilig.

Dat was dan Baas Schuil over het genadeverbond.
Woorden eens wijzen.

Ze hebben er het hunne toe bijgedragen, dat ik van-
daag vrijgemaakt ben, Gereformeerd gebleven.

Toch óók: in de lijn der Doleantie? D. E. C.

PERSSCHOUW

UIT DE CANADESE GEREFORMEERDE KERKEN.

Er zit leven in onze jonge canadese zusterkerken.
Ze groeien in aantal, want de stroom immigranten
neemt in omvang nog steeds niet af. Maar, wat van
meer belang is, ze zijn ook bizonder actief.

Sinds Juni van dit jaar wordt door een persver-
eniging, gevormd door leden van deze kerken een
maandblad uitgegeven, de „Canadian Reformed Ma-
gazine“. Het blad ziet er uitstekend uit. Goed papier,
heldere letter en met een omvang van acht pagina's.
En om een indruk te geven van wat de jonge cana-
dese kerken bezig houdt noem ik een en ander van
wat in het tweede nummer van dit Magazine te lezen
is.

Vooreerst dit, dat deze kerken zich in twee klassen
hebben georganiseerd. Classis West en Oost. Beide
klassen vergaderden in het voorjaar van 1952.

Er werd door classis West voorts een voorstel aan-
genomen om zo mogelijk in Maart 1954 een synode
van de canadese gereformeerde kerken te houden.

De Kerk van Homewood werd door deze classis
verzocht via de pers van alle kerkeraden in Neder-
land een opgave te vragen van de gezinnen en perso-
nen die naar Canada zijn gemigreerd.

In beide classisvergaderingen heeft men zich bezig
gehouden met het vraagstuk van de „incorporation“
van de kerk. Ik kon er niet precies achter komen wat
daarmee wordt bedoeld, 'k Kreeg de indruk, dat het
daarbij gaat om het geven van een bepaalde juridi-
sche figuur aan de kerken in verband met haar posi-
tie t.o.v. de overheid.

In classis Oost werd voorts gesproken over de zeer
urgente kwestie van de aansluiting bij de Trade-Uni-
ons (de vakbewegingen). Deze aangelegenheid is en
in de Verenigde Staten en in Canada in verband met
de verderfelijke ontwikkeling van deze vakbonden van
grote betekenis.